

mål i forhold til grundlovens § 20, jf. pkt. 12.2. ovenfor.

Det tilføjes, at den norske regering også har lagt denne fortolkning af statuten til grund i vurderingen af statuttens forhold til den norske grundlovs § 93, der er beslægtet med den danske grundlovs § 20. Der henvises til det norske udenrigsministeriums høringsnotat for »fremleggelse av vedtektene til den internasjonale straffedomstol for Stortinget for samtykke til ratifikasjon« af 4. oktober 1999, s. 66.

12.4. Efter statuten har Den Internationale Straffedomstol kompetence til at retsforfølge personer for de alvorligste internationale forbrydelser, nemlig folke- drab, krigsforbrydelser og andre forbrydelser mod menneskeheden, når nærmere angivne vilkår er opfyldt. Domstolen kan i forbindelse hermed afsige kendelse om, at en domfældt person skal betale erstatning til ofre, jf. statuttens artikel 75. Danmark er – under visse betingelser – forpligtet til at sørge for at anholde og overføre en person til retsforfølgning ved Den Internationale Domstol. Det kan også være danske statsborgere, der mistænkes for at have begået en krigsforbrydelse mv. på dansk territorium. Der henvises til pkt. 8 ovenfor.

Efter grundlovens § 3, 3. pkt., er den dømmende magt hos domstolene. Spørgsmålet er derfor, om gennemførelsen af Den Internationale Straffedomstols ovennævnte kompetence til – under visse betingelser – at dømme i de alvorligste internationale forbrydelser betyder, at proceduren i grundlovens § 20 skal iagttages.

Herom bemærkes følgende:

Både efter folkeretten og statsretten anses danske myndigheder som udgangspunkt for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for dansk territorium. Det antages imidlertid, at grundloven ikke er til hinder for, at en fremmed stats myndigheder efter folkeretlig aftale om afgrænsning af de indbyrdes jurisdiktionsforhold opnår adgang til på dansk territorium at udøve visse beføjelser i forhold til personer mv., som har særlig tilknytning til den pågældende stat.

Vurderingen af sådanne jurisdiktionsaftalers forhold til grundloven beror på den enkelte aftales formål og nærmere indhold, herunder karakteren og omfanget af den fremmede stats myndigheders beføjelser på dansk område.

Det må efter regeringens opfattelse antages, at det skal afgøres ud fra de nævnte synspunkter vedrørende jurisdiktionsaftaler, om grundlovens § 20 skal anvendes i det foreliggende tilfælde.

Den Internationale Straffedomstols kompetence er begrænset til de alvorligste internationale forbrydelser mod menneskeheden mv., som har generel betydning for verdenssamfundet. De pågældende forbrydelser kan derfor siges ikke blot at have tilknytning til Danmark, men også til andre lande. Det gælder, selv om den pågældende person er dansk statsborger eller mistænkes for at have begået forbrydelsen på dansk territorium.

Den Internationale Straffedomstols kompetence er desuden subsidiaer i forhold til deltagerstaternes domstole. Det betyder, at sager om forbrydelser mod menneskeheden mv. som altovervejende hovedregel skal behandles af de danske domstole i det omfang, domstolene efter straffelovens almindelige jurisdiktionsregler har kompetence hertil. Der henvises til pkt. 6 ovenfor.

Endelig er der i lovgivningspraksis flere eksempler på, at Danmark har tilsluttet sig en international straffedomstol, uden at dette har rejst spørgsmål om overladelse af beføjelser efter grundlovens § 20. Der henvises til lov nr. 1099 af 21. december 1994 om strafretsfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien. Der henvises endvidere til bekendtgørelse nr. 832 af 30. oktober 1995 om strafforfølgning ved Rwanda-tribunalet. Før grundloven af 1953 kan nævnes, at Danmark tilsluttede sig oprettelsen af Nürnberg-domstolen, jf. bekendtgørelse nr. 7 af 13. november 1945 (Lovtidende C).

Sammenfattende må det efter regeringens opfattelse antages, at gennemførelsen af Den Internationale Straffedomstols ovennævnte kompetence til – under visse betingelser – at dømme i de alvorligste internationale forbrydelser ikke betyder, at proceduren i grundlovens § 20 skal iagttages.

12.5. Statuttens regler om deltagerstaternes samarbejde med anklageren for Den Internationale Straffedomstol etablerer – som nævnt i pkt. 12.3. ovenfor – som altovervejende hovedregel et almindeligt mellemfolkeligt samarbejde mellem anklageren og de nationale myndigheder. Det er således deltagerstaterne selv, som – eventuelt under deltagelse af anklageren – foretager de nødvendige efterforskningskridt, herunder tvangsindgreb, på deres respektive territorier.

Som anført i lovforslagets pkt. 9.2. tillægges anklageren dog i to – snævert afgrænsede – situationer adgang til selv at foretage efterforskning mv. på deltagerstaternes territorium. Spørgsmålet er derfor, om gennemførelsen af disse beføjelser for anklageren forudsætter, at proceduren i grundlovens § 20 anvendes.